

॥ શ્રીમદ્વરવપુર્જયતિ ॥

શ્રીદયારામવાણી

પ્રભુનો મહેલ !

નિશ્ચયના મહેલમાં વસે મારો વાલમો,
વસે મળલાડીલોરે,

એ રે બમે તે ઝાંખી પામે છરે;
બુલા બમે તે ધીબ સદનમાં શોધિરે,
હરિ ના મળે કોઈ હામેરે.

સતસંગ દેશમાં ભક્તિ નગર છ રે,
ત્રેમની પોળ પૂછી બબેરે.

વિરહતાપ ચોળીઆને ઝાંખી મહેલે પેસબેરે,
સેવક સીડી ચડી ભેળા થાબેરે.

હીનતા પાનમાં મનમણિ મુકીને,
નિટ ભગવંતજીને કરીનેરે.

હુભાવ યુગા નોછાવર કરીનેરે,
મીઠિરિર વર તો વરબેરે.

એરે મંડાવું મૂળ હરિ પ્રગ્ધારે,
કૃપા વિના સિદ્ધિ ન થાએરે.

શ્રીવંદનભક્તરણુ મુખી સહુ પડે સહેલુરે,
દેવીબન પ્રતિ દયો જાયેરે.

[તિ ત્રીછ.]

પ્રત ૪૦૦૦

[સંવત ૧૯૮૧]

શ્રી. કો. કા. ના.

મદદવાદ ૨૪૪૨

કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

કાંઈક.

બહા કવિવર દયારામભાઈની દિવ્યરસમય વાણીમાં કેટલું બહા હૃદય મુખ્ય બન્યું નથી? એ મહાન કવિએ, મહાન અનુભવીએ, મહાન રસિકે ભગવદ્ભક્તે ગુર્જરજિરામાં જે રસપ્રતિષ્ઠા કરી છે, તે ચિરસ્મરણીય છે.

તેમાંએ શ્રીપુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવો તો એમના કાયમના ઋણી બન્યા છે. જે જોગસ્વિતા ભરી અને રસપૂર્ણ ભાષામાં એમણે પુષ્ટિસંપ્રદાયનું રહસ્ય સમજાવ્યું છે, તેનું સ્થાન અદ્વિતીય છે. એ મહાનુભાવી બહાનું સ્થાન પણ શ્રીપુષ્ટિસંપ્રદાયમાં વધુ જીવ્ય છે. એમના જેવી ભાવના તો વૈષ્ણવોએ અહર્નિશ પ્રભુ પાસે માગવી રહી. એમને ગુરુભાવનાનો આદર્શ એ ભાવનાની દિવ્ય સૃષ્ટિમાં અનુપમસ્થાન લઈ રહ્યો છે.

એ રસિક ભગવદ્વીય કવિવરનો આજે ૧૪૯ મો જન્મદિન છે. આજના સુમંગલ દિને એમની બક્ષિસુધાનો આસ્વાદ લઈએ. એમની ભાવનાને શણુવાર હૃદયમાં પધરાવી બક્ષિરસને અનુભવ કરીએ. આવા મહાપુરુષની વાણીનું કીર્તન એ તેમનું અર્ચન છે. એમાં રહેલા ભાવોનું હૃદયમાં સ્થાપન એ કવિશ્રીનું ચિરસ્મરણ છે. અને એમાંજ આપણા કલ્યાણનું બીજ રહેલું છે.

‘કવિ કવિશ્રીના જન્મદિન ઉપર આવાજ પડેનો એક સંગ્રહ પ્રકટ કર્યો હતો. તેનો અત્યંત આદર થયો. આજે પણ તેવોજ સંગ્રહ થોડા સુધારા વધારા સાથે પ્રકટ કરેલું. આજા છે કે ધર્મના મર્મજો તેનો ખૂબ આદર કરશે. આ પદોનાં ગુજનથી ગુજરાતમાં ફરી એ મહાન પવિત્ર સમયની કાંઈક ગાંધી થશે.

વામનદાદશી }
સંવત ૧૯૮૧ }

વસંતરામ શાસ્ત્રી
સંગ્રહક અને પ્રકાશક.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૪૪૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દયારામચંદ્રાણી

વિષય ૬-૧૯

દયારામવાણી

કવિરત્ન ભક્ત શ્રીદયારામભાઈ, ડભોઈ.

જન્મ-સં. ૧૮૩૩ના વામનદ્વાદશી ૧૨. ગોસોદવાસ-સં. ૧૯૦૬ના માધ કૃષ્ણ ૫
ભગવદીય ભાઈ નાનયજ્ઞદાસ પરમાનંદદામ સાહે તરૂથી.

॥ श्रीनटवरजपुर्जयति ॥

श्रीदयारामवाणी.

मंगलाचरण.

राग कल्याण, पद १.

महामंगलरूप गुरुदेव श्रीमहाप्रभु,
जके पदपत्रके प्रथम सिर नाथिये;
नाम लेत हृदय होत परम आनंदकंद,
सकल संताप पाप टरे छन व्याधये. १
अक्षा शिव विष्णु परब्रह्म सो श्रीगुरुराय,
अधिक सर्व तीर्थ अंगिरज नहाधये;
दया कळे आचारज अधिक के। ह्मणे नाहीं,
गुरुसेवा चितामनि, छप्सित हल पाधये. २

राग कल्याण, पद २.

श्रीकृष्ण गोविंद गोपाल गोकुलेश,
गोपीजनवल्लभ गोवर्धनधरन धीर;
परब्रह्म पुरुषोत्तम प्राननाथ पञ्चनाभ,
पञ्चाक्षांत प्रभु हरत तनकी पीर. १
भक्तवत्सल हीनजुहु दुष्ट निकंदन;
जगनाथ जगद्गुरु आलकृष्ण जलवीर;
यसोदोत्संगलाक्षित नंदलाल राधिकेश,
दया प्रभु पिडरत श्रीयमुनातीर २

સ્વરૂપચિંતન.

પદ ૩. રાગ—રામકર્ણી.

કર ચિત્ત ચિંતન કોઇ પ્રકારે, સદાનંદ શ્રીકૃષ્ણ તણુરે;
 પરમાનંદ હૃદય થાય અંતર, ન રહે પાપ સંતાપ આણુરે. ૪૨૦ ૧
 સુંદર બાળકરૂપ રસાળું, ચરણ લંગરી વાગેરે;
 ઠણ્ઠણુતો જ્યોદ્ધા પાલવ ગ્રહી, હઠ કરી માખણ માગેરે. ૪૨૦ ૨
 નાકે મોતી ને લટે લટુરી સુંદર મુખપર મુમેરે;
 હેયે હેત વહ્યું બોધ જ્યોમતી લપ લપ શીમુખ મુમેરે. ૪૨૦ ૩
 સુંદર મુખપર દધિ લપટાણું, નિરખે લામે બહાણુરે;
 નહિં ખાજીં ખાખો ધાવીશ માડી, બોલે તોતડું કાણુરે. ૪૨૦ ૪
 કચહું ભેઠે મુઠ્ઠા કરે કામિનીશું, દુષ્ટ દષ્ટિ ખચાવેરે;
 કે વાંસલડી વાતો વિકૃલ, જોઆરી ઘેર આવેરે. ૪૨૦ ૫
 શ્રી ગોપીજનના ઘરમાંહે, મનગમતું સુખ મહાલેરે
 કોઇ સમે ચોરી મહી બહાણે, કહી ગોપિકા ઝાલેરે. ૪૨૦ ૬
 શ્રીવૃંદાવન રાસમંડળમાં, નાચે જીગલકિંગોરે;
 ધત્યાદિક લીલા ધર ધ્યાને, દયા તું નિશ્ચિન ભોરે. ૪૨૦ ૭

સ્વરૂપવિચાર.

વિરુદ્ધધર્માશ્રય પ્રભુ

કાલિંબડો. પદ ૪ થું.

કેવા કહીને તમને વર્ણવું પ્રજ્વલિ,

કેંઈ કહેતાં સંભવતું નથી હે શ્રીનાથજી.

ટક.

- વિરુદ્ધધર્મોશ્રય રૂપ અકલિત ગતિ,
સહુ વાતે શ્રેષ્ઠ છો સર્વથી હે શ્રીનાથજી. ૧
- જીવ અણુમાન અંતર વસો અતિ અણુ,
મોટું તનું કેટિ બ્રહ્માંડથી હે શ્રીનાથજી.
આચ્છાદિત કેટિ માયા થકી અતિ ઘણા,
પ્રકાશક અતિ માર્તંડથી હે શ્રીનાથજી. ૨
- ભક્તરિપુ ભયંકર કેટિ કાળથી અધિક,
ભયંકર કેટિ શિવથી અતિ હે શ્રીનાથજી.
કેટિ અર્લક અધિક અસ્ર નિજ ભક્તહિત,
કેટિ ગણપતિ અધિક મહામતિ હે શ્રીનાથજી. ૩
- ધંત્ર કેટિ અધિક ભોગી ભગવંત છો,
કેટિ શુક અધિક યોગેંદ્ર છો હે શ્રીનાથજી.
કેટિ અગ્નિ અધિક દહનતા આપમાં,
શોતલ અધિક કેટિક અંદ્ર છો હે શ્રીનાથજી. ૪
- કમલ કેટિ અધિક મૃદુ હૃદય જનદુઃખે,
વગ્રાધિક કઠિન દુર્જન સમે હે શ્રીનાથજી.
કેટિ અવગુણુ ગણો ગુણુ અધિક નિજ તમે,
કેટિ ગુણુ દોષ નિજજન દમે હે શ્રીનાથજી. ૫
- વેદ તપ દાન ધ્યાન પૂજન કરે તેના તે,
અનન્ય ભક્તિ આધીન છો હે શ્રીનાથજી.
કાલ માયા કંપે બ્રહ્માદિક ભય ધરે,
તે શ્રીગોપીજન આગળ દીન છો હે શ્રીનાથજી. ૬
- જગત દુર્લભ ઘણા તે સુલભ ભક્તને,
પ્રેમવશ ન કરવાનું કરો હે શ્રીનાથજી,

અઠથ અપરાધ અતિ બાધ માનો નહિ,
 વિનતિ પણુ કલેશ કોટિ હરો હે શ્રીનાથજી. ૭
 શ્રીવક્ષ્ય શરણુ સંબંધે મુને શ્રીહરિ,
 ભક્ત સાથે કરો સર્વદા હે શ્રીનાથજી.
 દુષ્ટ સંજતિ દુર્ભતિ રતિ પાપમાં,
 કહે દયો આપશે મા કદા હે શ્રીનાથજી. ૮

પરાત્પર શ્રીકૃષ્ણ.

પદ પ મું.

સેંચ ને શ્રીકૃષ્ણ રસિક રાધિકાપતિ,
 રાધિકાપતિ ગોવિંદ, ગોપિકાપતિ. સેંચ. ૧
 મહાવાક્ય તત્ત્વમસિ, મર્મો તે તણા મુનીંદ્ર,
 હીન જોડમાં સ્વરૂપ, તેથી પર અતિ. સેં ૨
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ ભવ અનંત, અંત ના લહે અચિંત્ય,
 અથ સાધને ન સાધ્ય, યોગી ન તું યતિ. સેં ૩
 આત્મારામ પૂર્ણકામ, ધામધામ વામ ગ્રામ,
 શ્રેયસજ્ઞ નામ શ્યામ, અહ્ભુતાકૃતિ. સેં ૪
 સ્વયંભૂ સ્વતંત્ર ગ્રહી, શકે ન કોઇ મંત્ર તંત્ર,
 પ્રાપ્ત શુદ્ધ પ્રેમ આનન્દભક્તિ હીનમતિ. સેં ૫
 લલિત છબી ત્રિભંગીલાલ, મદનમોહન અતિ કૃપાળ,
 જોડને નિરખી વૃત્તિ કયાને નથી થતી. સેં ૬

અનન્યતા.

પદ ૬ કું.

હરિને ભજે વળી અન્ય આરાધે, તે અનન્ય ભક્ત ન કહાવેરે;
 અતે તો સહાય શ્રીકૃષ્ણ કરે પણ, આગળથી અથડાવે રે.
 ભજતાં ગોવિંદ કોઈ નવ રહે બાકીરે, મૂળનું પાણી સઘળે પહોંચેરે;
 શાખાઓ છાંટે તરુ તૃપ્તિ ના પામેરે, શ્રમ પહોંચે સમજે ત્યારે શોચેરે.
 ઘેર ગોવિંદ ન'દે અંબા આરાધ્યાંરે, અજગરે ગળીઆ પીડા પામ્યારે;
 પરિણામે છુટયા જ્યારે પ્રભુએ છોડાવ્યા, દેવીથી દુઃખ નવ વામ્યારે.
 અભયાનો આશ્રય કીધો અંબરીય ભકતેરે, દુર્વૌસાદ્રારા દુઃખ દીકુંરે;
 રક્ષણ સુદર્શનરૂપે કૃષ્ણે કર્યું, પણ ક્ષુધા કષ્ટ વધ એક વેઠ્યુંરે.
 પાંડવનાથરમાં પ્રકટ પ્રભુ વસ્થાપણ, શિવાદિઠને સેવ્યાનીશ્રદ્ધા મનમારે;
 કુંતા સંબંધ કેશવ કંઠે ધાયા, વિવિધની પીડા પામ્યા વનમારે.
 એવા ઇતિહાસ ઘણા સ્વરૂપમાં સમજેરે, અન્યાશ્રયે કીધે એવું થાયેરે;
 બહુ ઘરનો પરોણો જમ ભુજે મરે પણ, ઓળંગે કોઇને ના દેવાયરે.
 એક આસક્તિ વિના ચિત્ત ના ચોરાયરે, સંસય ત્યાં લગી સિદ્ધિ શાનીરે;
 કૃષ્ણનો અંશ દશા કૃષ્ણને સેવે, એના બાલકને આશા બેનીરે.

પદ ૭ મું.

એક વર્થો ગોપીજન વહ્નિ, નહીં સ્વામી બીજે;
 નહીં સ્વામી બીજેરે મ્હારે નહીં સ્વામી બીજે ટેક.
 અવર કોઇનું કામ ન મ્હારે, રીઝો કે બીજે;
 કૃષ્ણ કરે તે પ્રમાણ, કારજ વણસો કે સીજે;
 પ્રાણ બચ પણ અન્ય કૃતિમાં, મન રખે બીજે. એક. ૧

સુખી દુઃખી જેમ મમે તેમ સમે, એના ગુણ ગાઈ;
 વિના મૂલનો ઘરનો ગુલામ, વેચે ત્યાં વેચાઈ;
 એજ અમ્યો એથી મન માન્યુ, બીજો નવ ચાહું;
 એના અતિ અવતાર હું ઠાપનો, દાસ ન કહેનાઈ. એક. ૨
 કૃષ્ણ વિના શિર અવર નમે, તો છેદનનો દંડ;
 નંદકુંવર વણુ નામ જપે તો, છૂંદાં કહેં શતખંડ;
 અવર દેવની આશ કરે અથ ભજે વળી બ્રહ્માંડ,
 અન્ય અમર દર્શને દોડે પગ, તો પાડું પિંડ. એક. ૩
 હું ચાતક જળ સ્વાતી શ્રીછ, હું જખ હરિ વાસી;
 હું હારીલ કાઠી હરિ દલવન, ધારી તે ધારી,
 અનન્ય પતિવ્રત જેને નહીં, તે કહીએ બ્યભિચારી,
 શ્રીગુરુદેવ નભવમે કહે દસો, સદા ટેક માસી. એક. ૪

નામસ્મરણ.

પદ ૮ મું. કુલમ્ભા કંદ.

અદ્વયા છતાં કૃષ્ણ કહે, યેસતાં કૃષ્ણ કહે,
 સુતાં શ્રીકૃષ્ણ કહે, હરતાં કરતાં.
 ચાલતાં કૃષ્ણ કહે, દોડતાં કૃષ્ણ કહે,
 વણુ કહે કૃષ્ણ રમે, કાંઈ કરતાં. અદ્વયા. ૧
 કૃષ્ણ કહી ખાવ કર, પાન કર કૃષ્ણ કહી,
 કૃષ્ણ ગુણ ગાનકર, દુઃખ સુખમાં.
 ગુપ્ત પણ કૃષ્ણ કહે, પ્રકટ શ્રીકૃષ્ણ કહે,
 અહર્નિશ કૃષ્ણને રાખ્ય સુખમાં. અદ્વયા. ૨

પ્રીતે શ્રીકૃષ્ણ કહે, ભીતે પણ કૃષ્ણ કહે,
 સહજ શ્રીકૃષ્ણ કહે, કૃષ્ણ કામે,
 સર્વાંગે સદા સઘળે શ્રીકૃષ્ણ કહે,
 શિદ્ધ કારણ સઠળ શ્રીકૃષ્ણ નામે. અલ્યા. ૩

સહજ ખની આવે સાધન સઠળ શિરમણિ,
 ચેત આબ્યો ધર્યો કાળ ડસવા.
 લટકું અમૂલ્ય આલ્યું ચેતો દયા,
 નહી તો નિમે પડશે હાથ ઘસવા. અલ્યા. ૪

મહાપ્રાકટ્યાનંદ.

પદ ૯ મું-રાગ કેદારી.

નંદનંદન પ્રકટ સ્વામી સમજ્યાવિના, યજ્ઞનિજ માને સુખ શું વિચારો ?
 નિરખી નિજ રૂપ જોય હરખે કોઇ કામિની તેને સુખ કેવું હોય
 મનમાં ધારો. ૧

સજળ થન સમજે આનંદ શો સૃષ્ટિને, અત્ર ઉપજે નહીં વિના વૃષ્ટિ;
 જોય અંતર્યામી જોળખે શું સર્થ પ્રકટ અનુભવ વિના સુખ શું દષ્ટિ ? ૨
 નામ રુકુટ નિંદિતે રાકડો પૂજી પ્રસન્ન થઈ ફલ કહો કોણ આપે ?
 રાય રૂઠી રાણી જમમાં પૂજ્ય પણ કાંત પણ કામ દુઃખ કોણ કાપે ? ૩
 છૂત વિના માખણે મોદક ચોળાય નહીં પૂરવા દીપ નવ કામ લાગે;
 પુત્ર પ્રકટયા વિના વંશવૃદ્ધિ ક્યહાં ઉદર ગર્ભે ન વંધ્યત્વ ભાગે. ૪
 ધ્યાન ભોજન કરે ભૂખ ભાગે નહીં કાષ્ટ આપે તુર્ત ન લાહે લાગે;
 સૂર્યવ્રતવાળાં દિન દેખી જમતાં નથી અભેડું ચક્રાર ચિત્ત સુખ ન ભાગે. ૫

ગોદારાણા નામ ભાટનું રાયજી નાપિક પારેખ ધંતુર કનક કહાવે;
આકોડો સૂર્ય જમ ખરારાને અજ કહે પ્રજાપણું જીવ તેવું શોભાવે. ૬
પ્રજાથી ઉપજ્યો પણ પ્રજા થાયે ન જીવ મુકાફલ જલ કદાપિ ન થાય;
વજ્ર પાણી કપાસ ન ઠોટિ પ્રયત્ને ઉલટી. વહી નદી મૂલમાં ન જાય. ૭
સનકાદિક પ્રજામાં ભળી પાછા નીકળ્યા પ્રજવાસી નીકળ્યાં પ્રેમ પીવા;
ઉદ્ધવશુકદેવશિવ ભજનાનંદ ભોગિયા પ્રજાનંદ ત્યાગ્યો

ઉતરેલો ગ્રીવા. ૮

અસુરને મુક્તિ તેમ જ્ઞાની વિરાગી મુનિ આપી સેના નથી સેવક સાચા;
સ્વરૂપાનંદ મુખ મોક્ષમાં ન મળે કહે દયો માગે બુદ્ધિના જ કાચા. ૯

શિક્ષા પદ ૧૦ મું.

ગાજે ગાજે રૈ ગોવિંદ ગુણ નિત્ય ગાજે (૨)

હસ્તવડે કરજ હરિસેવા, ચરણે હરિદશ ન ધાજે. ગાજે. ૧
નેત્રે નિરખજે નંદનંદને, હરિયશ રસ શ્રવણને પાજે. ગાજે. ૨
દ્રાણને પુષ્પ પ્રસાદીતુલસી, પ્રભુનો પ્રસાદ સાધુ સંગે ખાજે. ગાજે. ૩
નમન કરે શિર હરિહરિજનને, તીર્થતીર્થ માં તું નિત્ય નહાજે. ૪
મન મધુવ્રત પદકમલે રાખે, દાસાનુદાસ હરિનો થાજે. ગાજે. ૫
સત્સંગતિવિના પલક ખોઈશ મા, દુષ્ટસંગ થકી દૂર પજાજે. ગાજે. ૬
દેહધારી સહુપર દયા રાખે, હરિ ગુરુ હરિસમા થહાજે. ગાજે. ૭
સાચો રનેહ રાખે કૃષ્ણ સાથે, જલ કરી વિશ્વને મા વહાજે. ગાજે. ૮
એ શિક્ષા દયો કહેજો સધી આવે, તો વણુશ્રમે વૈકુંઠ જાજે. ગાજે. ૯

વૈષ્ણવદર્શન.

પદ ૧૨ મું.

તે ભગવદીયનાં દર્શન દુર્લભ, જેનું ભાગ્ય હોય તેને તે ભેટે રે;
 અવલોકન માત્રે અથ નહાસે, તાપ ત્રિવિધના મેટે રે.   તે ૧
 પ્રેમભાક્તિમાં પચેલા પૂરા, નિંદા કરે નહીં કાની રે;
 અંતરમાં અવિનાશી વસેલા, નિર્મળ મતિ સદા જેની રે.   તે ૨
 સર્વસ્વ જેનું શ્યામસુંદર તેનું નિશદિન હયાન ન મૂકે રે;
 શ્વાસ ઉચ્છવાસે શ્રીકૃષ્ણને સમરે, નિમિષેક નામ ન ચૂકે રે.   તે ૩
 ક્ષમા દયા સમદષ્ટિ જેમાં, સત્ય પ્રથાએ ચાલે રે;
 સંતોષો સાત્ત્વિક ને વિવેકી, ભજનાનંદમાં મ્હાલે રે.   તે ૪
 જેનું સર્વ સમર્પણ હરિને, સેવા કરે સ્નેહે સાચી રે,
 દઢ વિશ્વાસ ધરે નિજ ધણીનો, બુદ્ધિ ન રાખે કાચી રે;   તે ૫
 અન્યપ્રસાદી અન્યાશ્રય વળે, ઘણું ગુરુ વૈષ્ણવ પર હેત રે,
 માણી માત્ર તણું હિત : એ, પરમજી સ્નેહ સમેત રે.   તે ૬
 ઇન્દ્રિયજિત અભિમાન રહિત શુચિ, મોહમાયાથી રહે અળગા રે,
 જ્ઞાની ત્યાગી સુખ દુઃખ સમ લહે, સત્સંગને રહે વળગ્યા રે.   તે ૭
 તે હરિજનના દાસના દાસનો, દાસ પ્રભુ મને કરાએ રે,
 દયો ભણે તેના ચરણની રજ, મારા શિરપર સદા કરાએ રે.   તે ૮

પ્રેમ.

પદ ૧૨ મું.

જે કોઇ પ્રેમઅંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના હરમાં કરે.   ૮૬.
 સિંહણ કેરૂં દૂધ હોય તે, સિંહણ સુતને જરે,

- કનકપાત્ર પાળે સહુ ધાણું, ફેડીને નીસરે.   પ્રેમરસ. ૧
- સકરખોરનું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજી હરે,
ફાર સિંધુનું માછલું જોમ, મીઠા જળમાં મરે.   પ્રેમરસ. ૨
- સોમવેલી રસપાન શુદ્ધ જી, બાહ્ય હોય તે કરે,
વગળવંશીને વમન કરવે, વેદવાણી જીવરે.   પ્રેમરસ. ૩
- જીવન વસ્તુ અધિકારવિના મળે, તદપિ અર્થ ના સરે,
મત્સ્યભોજી બગલો મુકાદળ, દેખી અંચુ ના ભરે.   પ્રેમરસ. ૪
- જોમ કોટિ સાધને પ્રેમવિના; પુરુષોત્તમ પૂઠ ન ફરે;
દયાપ્રીતમ શ્રીગોવર્ધનધર વર, પ્રેમભક્તિએ વરે.   પ્રેમરસ. ૫

પ્રેમપરીક્ષા.

અરબો, પદ ૧૩ શ્રું.

- જીવજી છે અળખીરે, વાત એક પ્રેમતણી,
ઠાંધ અનુભવી બહુરે, કહેતાં તો ન આવે બની.   ૧
- પ્રમુતાની પીડારે; વંચ્યા તે શું બહુ ?
બહુનું કેમ આવેરે, માણ્યાને પરમાણે.   ૨
- મૂંઝે સાકર ખાધીરે, શું જાને સ્વપ્ન મયું,
સરવે મન બહુરે, બીજાને નવ બય કહ્યું.   ૩
- વાયલના દુઃખનેરે, કાચર તે તો શું પ્રીતિ,
જોમાં જ્ઞાની લહે નહીંરે, રતિની ગતિ થી છે.   ૪
- નેમ સમજા નાજેરે, પ્રેમ જ્યારે વ્યાપે,
જોને નિદ્રા આવીરે, તે જીતર કમમ આપે.   ૫

- આશક માશુકમાંરે, રૂપ ગુણ સહુ દેજે,
જેનું જાસે છે તેહને રે અવર તેનું નવ પેજે. ૧
- જેનું ચિત્ત જયહાં ચોટયું રે, તેને તેથી સુખ થાયે,
સ્વાદ શો છે અન્નિમાંરે, ચક્રાર જાવે ખાયે. ૭
- રીત પ્રીતની એવીરે, તેનું સુખ તે જાણે,
અનુભવથી અજાણ્યોરે, તેના અવગુણ આણે. ૮
- સ્નેહ સુખથી ન વાધેરે, દેખી દુઃખ નવ ધટે,
જેમ વૃક્ષને વળગીરે વેલી તો ફરી ના ઘટે. ૯
- ક્ષીણે સાંભળે ન આવેરે, ઉદ્ધવ ગતિ પ્રેમતણી,
કસ્વી નથી પડતીરે, એની મેળે આવે ખણી. ૧૦
- પ્રીત ખાતે તો સહેજેરે, છુટે ના પછી છોડી
મજાને દુઃખ દે છે રે, અજ્યા પછી અઢોડી. ૧૧
- સાચી પ્રીત તો પ્રાણ હેરે, સાધારણ થાય પરી,
દાદુર જળવણુ છવેરે, માછલડાં તો જાય મરી. ૧૨
- મહોદી મનની મોહિનીરે, પ્રીતથી બીજ ન મળે,
જડ પણુ જુઓ લોડુંરે, ચમકને દેખી ચળે. ૧૩
- છીપ રહે છે સાગરમાંરે, ધચ્છા સ્વાતી જુદતણી,
જુઓ દષ્ટિ ચક્રારનીરે અચળ રહે છે ઇંદુલણી. ૧૪
- લજ્જા સુધે જુધ સામર્થ્યરે, પ્રેમીજનમાં ન ટકે,
મધુકર વાંસ કોરેરે, કમળ નવ બેઠી શકે. ૧૫
- મૃગ સહેજે મરે છે રે, પલાયન અજ્યાસી.
રાત અનુરાગ પાસેરે, ખાંધું ન શકે નાસી. ૧૬
- દષ્ટિ પ્રીતનો માર્યોરે, પતંગ દીપકમાં બળે,
જામ પ્રાણ પોતાનોરે તોયે સ્નેહીનેરે મળે. ૧૭

- રહં આતક તરસ્યોરે, સદા ખાર માસ લગી,
પીએ સ્વાતીનું વારિરે, અવર સ્પર્શે ન ડગી. ૧૮
- વિખના વ્યસનીનેરે, સાકર પણ સુખ ના કરે,
પય પાણીથી ઉત્તમરે, મીન તેમાં નાંખે મરે. ૧૯
- જેનું મન જશું માન્યુરે, તેને સુખ તેથી મળે,
તે વિના તેથી સાફરે, નાંવ તેની આંખ તાળે. ૨૦
- ખે વૈરાટનાં લોચનરે, ઇંદુ લાનુ ભેદ કશે,
કંજ કરમાય ચંદ્રેરે, કુલે રવિ નેહ વસ્યો. ૨૧
- કંઠ વળગી ના છુટેરે, એ પ્રેમતણી કાંસી,
કાંચો હોયતો તૂટેરે, સૂણી જગની હાંસી. ૨૨
- છે અજમ પંથ સ્નેહનોરે, ઉદ્ધવજી તે નથી દીઠો,
ત્યાં લગી જ્ઞાન ગોઠેરે, જોગ પણ લાગે મીઠો. ૨૩
- જોગ તો તેને જોઇયે રે, જેનું મન જગમાં ભમે,
તે તો ચચળ અમાફ રે, ચિત રસિયામાં રમે. ૨૪
- જેનું મન માને રે, જોગ તે સુખે રહો,
અમે તો એહ માંજું રે, પ્રીતમજીશું પ્રીત રહો. ૨૫
- તમારા હરિ સધળે રે અમારા તો એક સ્થળે,
તમે રીઝા ચાંદરજીરે, અમે રીઝું ચંદ્ર મળે ૨૬
- હંદુને અવલોકીરે, ચકોરનું ચિત્ત કરે,
તે પ્રકાશને પેળીરે, કહાં શું સંતોષ ધરે. ૨૭
- એવાં વચન સુણીને રે ઉદ્ધવજીની બાંતિ ટળી,
જોગ જંજલ છુટી રે, ગયું મન સ્નેહે મળી. ૨૮
- અભિમાન મૂકીને રે, ઉદ્ધવ ગોપી પાય પડયા,
ક્રુદ્ધ દયા પ્રીતમજીરે, નિશ્ચય એક તમને જડયા. ૨૯

પદ ૧૮ મું—શગ કાલિંગડો,

સખી હું તો જાણતી જે સુખ હશે સ્નેહમાં, સખી હુંતો ટેક
હું શું જાણું જે પ્રાણ પરવશ પડશે, અગ્નિ ઉઠશે આખી ઢેહમાં-૧
પીડા પામે રે પૂરો થશે નવ ભાવે, બદ્ધો એવો જે કાંધ ઝેહમાં-૨
રૂપ ને ગુણ સહુ તે તેમાં દેખે, જેનું મન માન્યું જેહમાં-૩
સ્વાધીનને પરાધીન કરી નાંખે, નેહ વિના એહ બળ કેહમાં-૪
હું દુઃખી યહાને વહાલો વિકળ ત્યહાં છે, સુખી ના મળે કોઇ ઝેહમાં-૫
દયાના પ્રીતમ સદા સમીપ વસે તો ભીજી રહું આનંદ મેહમાં-૬

પદ ૧૫ મું.

શું જાણે વ્યાકરણી વસ્તુને, શું જાણે વ્યાકરણી,
સુખ પર્યંત ભર્યું છૂત તદપિ, સ્વાદ ન જાણે ખરણી. ૧
સુંદર રીતે શાક વઘાર્યું, ભોગ ન પામે ભરણી,
આંતરમાંહે અગ્નિ વસે પણ, આનંદ પામે ન અરણી ૨
નિજ નાભિમાં ઠસ્પૂરી પણ, હર્ષ ન પામે હરણી,
દયો કહે ધન દાટ્યું ઘણું પણ ધનવંત કહાવે ન ધરણી ૩

પદ ૧૬ મું.

પ્રભુભાવ વિનાની નીતિ !

જે હરિભાવ નથી રે ભાવ નથી; તારો સહુ શ્રમ મિથ્યા જાણ,
હું કહું તેવું પરમાણુ. જે હરિનું ટેક
કામ જીત્યો ત્યારે વધ્યો એક વ્યંડળ, ક્રોધ જીતે વધ્યો વૃક્ષ રે;
લોભ જીત્યો ત્યારે વધ્યો એક અજગર, યોગી કહે નહીં દક્ષ. ૧
માહ જીત્યો ત્યારે વધ્યો એક શૂરો, વ્યસની વધ્યો જીત્યો ગર્વરે;
મત્સર જીતે ત્યારે જીન્માદ વાધ્યો, સમજી જોલે સર્વ. ૨

પવનાહારી તો વધ્યો એક^૧ પગ, પય આહારી તો વત્સરે;
 મધુરભાષી તો મયૂર વધ્યો એક, તીર્થ^૨ સ્નાની તો મત્સ્ય. ૩
 વેદ જાણ્યો ત્યારે વધ્યો એક રાવણ, વિવિધશાસ્ત્ર ચંડોળ^૩ રે;
 પૂજ્યો ત્યારે વધ્યો એક મણિધર વણ મતિ અથ રંગ રોળ ૪
 શૂન્ય સમાધિ વધ્યો એક કેરી, વધ્યો મૃગ વાસે રાનરે;
 અદ્ય આહારી તો શુક વધ્યો એક, અદ્ય નિદ્રા તો રવાન. ૫
 દાન આપી એક વધ્યો યશોભી, વધ્યો અશક્ત થયે શાંતરે;
 ત્યાગી થયો ત્યારે વધ્યો એક દરિદ્રી, અહિ વધ્યો વસે એકાંત. ૬
 શીતલિષ્ણવૃષા સહે વધ્યો એક તરુવર વૃષા તળે વધ્યો ઘૂણરે;
 નિઃશંક થયો ત્યારે સાંઠ વધ્યો એક, રોગી વધ્યો તળે લૂણ. ૭
 વધ્યો પતાંગ હોમે તન અગ્નિ, છુડે જળ વધ્યો એક દુખીયોરે;
 વડો ઠયો ત્યારે દીપ જોલાયો, મહાજન ઠહે નહોં મુખીયો. ૮
 સહિત જાવ હરિ સર્વ સદ્ગુણ છે, અંક સહિત જમ શૂન્ય રે;
 કથો ઠહે હરિ જાણ દ્યો જાવે, કદી રહે નહોં ન્યૂન. ૯

મહાપુરુષોની કૃતિ ન કરવી.

પદ ૧૭ મું.

મોહોટાનું વચન સુખધામ, કૃતિ રીતે કરિયે;
 તે કરે અહાય સો કામ, આપણ તો મરિયે. મોટાં ટેક.

૧. પવનનો આહાર કરે તો એક સાપ વધ્યો એમ જાણવું.

૨. સુંદર જાન કરવું એક ચંચળ નામનું પક્ષી થાય છે.

૩. ધુણ-લાકડું કોતરી ખાનાર કીડો.

પરનારી કીડા કરી કૃષ્ણે, તે તો આપણે થાયરે;
 ઉર્ધ્વરેત અગ્નિ પીવો, ગોવધન કેમ ધરાય. કૃતિ રી૦ ૧
 શિવ અર્ધાંગે ઉમિયા રાખે, પણ આપણને ખીલિવુરે;
 ત્યમ કરિયે બે કામ ખાળિયે, કેમ અને હજાહજી પીવું. કૃતિ રી૦ ૨
 રુધિરમાંસને ભોગે ભવાની, આપણુ હઠીએ ત્યાંથીરે;
 સિંહ ચઢીને દાનવ દળવા, કાઠીએ તે બળ ક્યાંહાંથી. કૃતિ રી૦ ૩
 ખરું ખોટું પણ પુત્રી લાંછન, બ્રહ્માને કહેવાયરે;
 તે બેધને ત્યમ કરીએ પણ આ સૃષ્ટિ કેમ રચાય. કૃતિ રી૦ ૪
 ચંદ્ર ઈંદ્ર ગુરુ પત્ની રમિયા, તેમ કરવું તો સુલભરે;
 અંડ પ્રકાશ અમીવૃષ્ટિ, નમ્રખંખે છેદન દુર્લભ. કૃતિ રી૦ ૫
 અગ્નિ ભક્ષણુ સર્વ કરે પણ કોઈ કહે નહિ મેલોરે;
 તે બેધને તું તેમ કરિશ તો, સરવે કહેશે ઘેલો. કૃતિ રી૦ ૬
 કલેશ પ્રિય નારદને છે બેધ, રખે તું વેલાં કહાડેરે;
 તેહનો સંજ ભવભયભંજન ને, તહારો સંજ ભવ પાડે. કૃતિ રી૦ ૭
 અસુરપ્રતિગ્રહ સુરાપાન, શુકાચાથે નવ બેશેરે;
 દિગ્ધ્રુવિત મૃત સંજીવન વિષા વેળા પછી રોશો. કૃતિ રી૦ ૮
 ગંધા મધ્યે મુનિ પરાશર, હીમર ઠંધા ભોગીરે;
 બ્યાસ પ્રગટ મહમંધા મૃગમહમંધા કરી એ યોગી. કૃતિ રી૦ ૯
 કુંતા કૃષ્ણ પંચપતિ પણ, સતી શિરોમણિ કહાવેરે;
 તેહેનું બેધ સ્ત્રી અન્ય કરે તો નિશચય નરકમાં જવે. કૃતિ રી૦ ૧૦
 શંકરસ્વામીનું બેધ સ્ત્રીએ શ્રવણના દુકડા ખાધારે;
 સીતું નવ પીવાયું સંગે થયા બહિર્મુખ ખાધા. કૃતિ રી૦ ૧૧

પુત્રતણી બે પુત્રી કશ્યપ, થઇને પિતામહ વરિયારે;
 તેહનો દોષ આપણે ના બેવો, તે ઘર હરિ અવતરિયા. કૃતિ રીં ૧૨
 જવની રાખી જગજઃથ પડિતે, તે તો સહજ ખની આવેરે
 ખાવન સીદી ગંજા ચઢાવી, તે તો વેવલાં વિણાવે. કૃતિ રીં ૧૩
 મેહતે અનામિકને ઘેર આચ્છવ કીધો, તે આપણુ નવ બેધિરે;
 હરિએ હાર મેહતાને આપ્યો તે વેળા પત જોધિએ. કૃતિ રીં ૧૪
 માટે પ્રમાણુ વાટે ચાલવું; ભજવા ગિરિવરધારીરે;
 મ્હોટાની ગતિ મ્હોટા બાણે, દયા દીનતા સારી. કૃતિ રીં ૧૫

સત્સંગમહિમા.

પદ ૧૮ મું-ગરબી.

સવ નો સિદ્ધાંત સત્સંગ છે, માનેની તમે સર્વનો સિદ્ધાંત સત્સંગ છે;
 ધન્ય ભાગ્ય છે તેનું ત્રિભુવનમાં, જેને હરિના સંગીનો સંગ છે.
 નિજ સરખો તે કરે મળતાં જમ, નીચ જળ ગંગ મળતાં ગંગ છે.
 એમાં સર્વ જપ વ્રત તીથ ધર્મ; યમ નિયમ યોગ અઘટાંગ છે.
 અધમ પતિત થાય મહા સર્વોત્તમ, એવો જેનો સખળ પ્રસંગ છે.
 ગેઃખરકીટને સુંઘાડે પરિમળ પુષ્પનો, એટલો પ્રતાપ તુચ્છ ભૃંગ છે.
 વણુસ્યું કામ કદપનું તે પલકમાં સુધારે, એવી જેની બુદ્ધિઓ
 ભૂતાંગ છે.

અવળાનું સવળું કરી નાંખે, ભાગે અથ દુઃખ જે અભંગ છે.
 રાત દિવસ સત્સંગમાં ગમે દયા, તે ખેઠા શ્રીહરિને હૃદય છે.

પ્રીતની વિચિત્ર રીત !

પદ ૧૯ સું.

પ્રીતડીની રીત અતિ અટપટી, ઓધવજી છે, પ્રીતડીની રીત.
થાવાનો ઉપાય પણ જાવાનો જડે નહી, વજરેહેણે જટી તે જટી;
પ્રીત ના કહેવાય તે તો સ્વાર્થ સમજવો, ચાર દિવસ પ્રગટીને મટી.
પીડાની ભરેલી પ્રીત તોયે કરે પડિત, દુઃખ પામે તોય જાય ના ઘટી;
શત્રુથી સંતાપ ઘણો સ્નેહથી મળે પણ, તેજમાંહે સૌ મરે મટી.
કલા સમજયામાં ન આગે એ વસ્તુ, જાણે જને હોય વીતતી વટી;
દયાના પ્રીતમ વિના પ્રીત તેજ પીડા, ધર્મ લાજ ખોય ને મરે ખટી.

પ્રભુની સાથે રીસામણાં !

પદ ૨૦ સું.

રયામ રંગ સમીપે ન જાવું, મારે આજયકી રયામરંગ.
જમાં કાળાસ તે તો સહુ એક સરખું, સર્વમાં કપટ હશે આવું;
ઠસ્તુરીની બિંદી તો કરે નહીં, કાજળ ના આંખમાં અંજાવું.
કોકિલાનો શબ્દ હું સુણું નહિ કાને, કાગવાણી શકુનમાં ન લાવું;
નીલાંખર કાળી કંચુકી ન પહેરે, જમનાનાં નીરમાં ન નહાવું.
મરકત મણિ ને મેઘ દષ્ટે ના જોવા, જાંજી વંચાઈ ના ખાવું;
દયાના પ્રીતમ સાથે મુંખે નિયમ લીધો, પણ મન કહે જે પલક ના નિભાવું

મોહિનીસ્વરૂપ.

પદ ૨૧ સું.

ગરબી.

ઠીયે દામે મોહિની ન જાણી રે, મોહનજીમાં, ઠીયે-
જુહુટીની મટકમાં કે ભાળવાની લટકમાં, કે શું મોહની ભરેલી વાણીરે;
ખીટળીયાળા કેશમાં કે મદનમોહન વેશમાં, કે મોરલી

મોહનની પીછાણીરે.

શું સુખારવિદમાં કે મંદહાસ્ય ફંદમાં, કે કટાક્ષે મોહની વખાણીરે;
કે શું અંગેઅંગમાં કે લલિત ત્રિભંગમાં, કે શું અંગઘેલી કરી શાણીરે.
ચપળ રસિક નેનમાં કે છાની છાની સેનમાં, કે જોખનનું રૂપ કરે પાણીરે.
દયાના પ્રીતમ પોતે મોહિની સ્વરૂપ છે, તન મન ધન હું લંટાણીરે.

સુંદરતાની સીમા.

પદ ૨૨ સું.

શેભા સલુણા રયામની, તું જોને સખી, શેભા-
કોટિ કંદર્પને લજાવે એનું મુખડું, ફીકી પડે છે કળા કામની.
સદગુણસાગર નટવરનાગર, બલિહારી હું એના નામની.
કોટિ આભૂષણતું એરે ભૂષણ, સીમા તું છે એ અભિરામની.
જો આજખે તેને તો સાર સર્વનો ખીજ વસ્તુ નથી કામની.
અનુપમ એ અલખેલો રસીયો, જીવનમૂળી દયારામની.

પદ ૨૩ મું, હલ લા કૃષ્ણભક્તિ.

- સહ સાધનકૃણ ભક્તિ શ્રીરાધાનાથની,
 પદ્મપુરાણે વ્યાસે કથા વખાણીએ;
 પાર્વતી પ્રત્યે શ્રીમહાદેવે કહી,
 તેનું વર્ણન કરી દેખાડું વાણીએ. ૧
- પંચજન્મ લગી ભજે અન્ય અવતારને,
 હયગ્રીવ ભક્તિ પછી ઉદ્ભવ થાયએ;
 હયગ્રીવ ભક્તિ દશ જન્મ કર્યા પછી,
 નરસિંહ ભક્તિ ઉદે થાય શ્રુતિ ગાયએ. ૨
- સહસ્ર જન્મ શ્રીનરહરિ આરાધન કરે,
 પ્રગટ થાય શ્રીમન્નારાયણ ભક્તિએ;
 કોટિ જન્મ લગિ શ્રીનારાયણને ભજે,
 તવ ઉપજે રઘુપતિ આસક્તિએ. ૩
- અનંત જન્મ લગી સેવે શ્રી રામને,
 તવ શ્રીકૃષ્ણ ભક્તિ થાય ઉત્પન્નએ;
 તેમની પ્રાણવક્ષસા શ્રીરાણી રાધિકા,
 તેમના પદપંકજે લુપ્ત પછી મનએ. ૪
- રોમાંચિત ગદગદ થાયે પદ સેવતાં,
 પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ કહાવે તેનું નામએ;
 પણ જીવનું ડહાપણ એમાં નથી કશું આલતું,
 એ કૃણ કેવળ કરુણા બળ ઘનશ્યામએ. ૫
- કોટિ જન્મ લગી હયાન સમાધિ તપ આવરે,
 કરતાં કરતાં ક્ષીણપાપ નર થાયએ;

શ્રીકૃષ્ણ વિષે ભક્તિ તે જનની ઉપજે,
 એક પક્ષ પણ છે એ શાસ્ત્રે ગવાયજે. ૬
 અંશ વિભૂતિ કળાવેશ શ્રીકૃષ્ણ તણા,
 એ સર્વે અવતાર હરિ કહેવાય જો;
 જમ દ્વિતીયાથી ચડતી કળા શશિ નામ સહુ,
 પણ રાકા શશીમાં તે સર્વ સમાયજે. ૭
 જુગે જુગે કૃષ્ણાવતાર પણ થાય છે,
 કલ્પ સારસ્વત પુરાણ કૃષ્ણ તે ન્યારાજે;
 શ્રીવલ્લભ સેવ્યા શ્રીભાગવતે ભણ્યા,
 અલ્પમતિ શું જાણે શુભ ખિચારાજે. ૮
 શ્રીજી જે ભક્તિ વશ તે ભક્તિ સદા,
 આપો દયાને નિજ લહી શ્રીચુરુદેવજે;
 ભવેભવ મને એવો સાચો સંત કરો સદા,
 નિરંતર કંઠે ગોપીપતિસેવજે. ૯

પદ ૨૪ મું. દિવ્ય લાલાસ્થળી.

શ્રી વૃંદાવન સુખકારીરે, સમરે નહાસે સહુ પીડા;
 જયહાં શ્રી રાધા ગિરિધારીરે, સદા કરે છે રસકીડા. ૧
 જયહાં રસમય ગિરિ ગોવર્ધન રે, રસમય શ્રી યમુના રાણી;
 રસરૂપ વૃક્ષ ને વેલોરે, પૃથ્વી રસમય લો. જાણી. ૨
 રસરૂપ ચંદ્રમા અચ્છિતરે, રસમય છે દિવસરેની;
 રસરૂપ સર્વ સામગ્રીરે, યુગલ રૂપને સુખદેની. ૩
 જયહાં ખટકતુ સદા વસે છે રે જ મન ધર્યો તે થાયે;
 છે સર્વ સમય હરિસ્વાધીન રે, દિવસ રાત પણ થઈ જાયે. ૪

જયહાં પ્રવેશ નહિ કોઇ પરનોરે, નવ ચાલે કોઇની માયા;
 ગોપી પશુ તે સહુ ગોવિંદરે, જેમ કોઇ સ્વરૂપ ને છાયા. ૫
 જયહાં પુરુષ એક પુરુષોત્તમરે, બાકી સર્વે વ્રજનારી;
 તેમાં લલિતા સુખ્ય સખી છે રે, મધ્ય બેહુની અધિકારી. ૬
 જયહાં જીમલ કિશોર રમે છે રે, નવરસલીલા નિત્ય નવી;
 અનુભવોનું અંતર જાણેરે, શંક વર્ણવી કેમ કવિ ? ૭
 જ્ઞાનીની ગતિ નવ પહોંચેરે, પ્રેમરસ પ્રેમીને જરે;
 જયમ દૂધ સિંહણીદેરે, સિંહણુમુત હોય તો જ હરે. ૮
 એ પ્રેમ પરમ આનંદરસરે, રમે વિવચરસ સમ આણે;
 એમાં શુક સુનિ ને શિવ છાડ્યારે, તે શું કામી જન જાણે. ૯
 જોણે કામને મોહ પમાડ્યોરે, તે પ્રભુ કામવશ કેમ થાયે;
 શ્રીકૃષ્ણરસકોડા ગાતારે, કામરોગ ઉરથી બાયે. ૧૦
 મહાઅધમનો ઉદ્ધાર કરવારે, ભૂતળ લીલા કરી નાયે;
 જેમ ઘૃત વિષ જવરવાળાનેરે, તે જ અમૃત ઔષધ સાથે. ૧૧
 હોય જીવની અવળી યુદ્ધિરે, માટે એ શિક્ષા ભાખી;
 સમજી અનુભવતાં નિર્મળરે, થાશે શ્રી ભાગવત સાખી. ૧૨
 એ ભાવે હરિરસ ગાતારે, સુણતાં હરિ વહાલા થાયે;
 ભજે દાસ દયાના પ્રીતમરે, સહુ સુખ સહજે થઇ જાશે. ૧૩

પદ રપ સું.

દ્વિદલાત્મક સ્વરૂપની ગરવો.

(“ એરોં આવની સહુણા પ્રભુ શામળા જે ” એ રાગ.)

શ્રીમદ્દશાધિકા શ્રીકૃષ્ણ વસ્તુ એક છે જે,
 દેવા ભક્તને સુખ યુગલ વધુ વિવેક છે જે. શ્રીમદ્. ૧

આથે એકરૂપ પ્રજ્ઞ શ્રુતિ જાય છે બે,	
તે એ બે મળીને એક કહેવાય છે બે.	શ્રીમદ્. ૨
એમાં અનુભવીને તો સુધી સમજાય પડે બે;	
તો પણ અભણ્યાને મન આશ્ચર્ય અડે બે.	શ્રીમદ્. ૩
તે માટે કહું દષ્ટાંત યુક્તિ બેડીને બે,	
સાંભળતામાં સઘ સંસય નાંખે તોડીને બે.	શ્રીમદ્. ૪
સ્વચાસક ચણે એમ એક વેલાબ્યમાન છે બે.	
અંતરમાં સમાન દ્વિદલ ^૪ વિઘમાન છે બે	શ્રીમદ્. ૫
હવે કહું પૃથક્ પ્રકટ થવા તણી વિધિ બે,	
ઘનશ્યામ થકી શ્યામા આનંદના નિધિ બે.	શ્રીમદ્. ૬
શ્રીજી સાગર ને લહરી ^૫ ભાનુનંદિની બે,	
ઈંદુ અલખેલો અલખેલો ચારુ ચંદ્રિની બે.	શ્રીમદ્. ૭
વિકૃલ વણિને કીર્તિકન્યા જવાલિકા બે,	
સૂરજ શ્રીમજેશ કાન્તિ રાધા ખાલિકા બે.	શ્રીમદ્. ૮
૩૫ રસિકવર છબીલી છાયા તે તણી બે,	

૧. એકમેવાદ્વિતીયે વ્રજા । શ્રુતિ એમ કહે છે કે પ્રજ્ઞ એક અને અદ્વિતીય છે. એક અને અદ્વિતીય એમ બંને વિશેષણની મતલબ એ છે કે, તે છે તો બે સ્વરૂપ. પરંતુ તે બંનેમાં ભેદ નથી, બે મળીને એક છે. ૨. ફેરતરાં સાથે. ૩. કહેવાય છે. અનુભવાય છે. ૪. બે ભાગ-એક સરખા. ૫. વૃષભાનનાં પુત્રી શ્રીરાધિકાજી. ૨. ચંદ્ર સરખાવો-યથા ચ ચન્દ્રિકા ચન્દ્રે પ્રજ્ઞ ભાનો હુતાશને । ગન્યઃ પૃથિવ્યામનય રાવિકેર્ય તથા હૃગૌ । હત્માદિ પુરાણ વાક્ય સાથે.

પુરુષ પુરુષોત્તમ રામા રાધિકા ખની બે.	શ્રીમદ્. ૯
કૃષ્ણ આત્મા રાધા, રાધા કૃષ્ણનો સહી બે;	
એમાં અધિક ન્યૂન કોઈ કહેવાએ નહીં બે.	શ્રીમદ્. ૧૦
પરસ્પર શોભા એક એકની મણું બે,	
એકલાં ન શોભે કહું દષ્ટાંત તે તણું બે.	શ્રીમદ્. ૧૧
કેસરી' અરણ્ય જેમ ચંદ્ર જામિની બે,	
શીવ કેશ, દેહી દેહ, મેઘ દામિની બે.	શ્રીમદ્. ૧૨
પરસ્પર ઉભય એકેકમાં વ્યાપી રચાં બે,	
પ્રીતમ પ્રિયા, પ્રિયા પ્રીતમ સંભવે કલાં બે.	શ્રીમદ્. ૧૩
અનલર દહનતા જેમ ઘંટા વિષે નાદ છે બે,	
સંલિલ શીતલતા સુધા વિષે જેમ સ્વાદ છે બે.	શ્રીમદ્. ૧૪
એ વિષે સ્વરૂપ લાલ લાડિલી તણું બે,	
એ બે થકી લીલા સર્વ અપર નહિ અણું બે.	શ્રીમદ્. ૧૫
સદા રસમય સંભોગી રસ રાસના બે,	
યુગલરૂપ એ સર્વસ્વ દયા દાસનાં બે.	શ્રીમદ્. ૧૬

જ્ઞાનની જરૂર.

ગરબી. ૨૬ મી.

હો પ્રિય બહેની, હરિજ્ઞાન વિના સંસાર તો સર્વ અસાર છે;
જગતમાં જન્મી, હરિ સ્વરૂપ જાણ્યાથી ભવનો પાર છે. ટેક.
પૂર્વે બે મૈત્રેયી નારી, મુનિ યાજ્ઞવલ્ક્યની સ્ત્રી સારી,
ત્રણું જ્ઞાન પ્રપંચને વિસારી. હો પ્રિય ૧

૧. સિંહ વનથી. ચંદ્ર રાત્રિથી શોભે છે. મસ્તક કેસરી,
આત્મા દેહથી, મેઘ વીજળીથી. ૨. અગ્નિમાં ખાળવાની સક્રિય.

ગાગીં પણ સ્ત્રી જાતિ કહાવી, જેને અન્ય વાત સ્ત્રી ના ભાવી,
થઇ નિર્ભય પુરુષપદે આવી. હો પ્રિય ૦ ૬

વિષયાએ વિષા જે ધારી, વરી અઘરાસને ઉગારી,
અંતે જે રુકિમણી લણુનારી. હો પ્રિય ૦ ૩

ધન્ય ભક્તિવંત મીરાંબાઇ, અનન્ય લલ શ્રી પ્રજરાઇ,
દારકાધીશમાં તેહ સમાઇ. હો પ્રિય ૦ ૪

દ્રોપદી ચીર પૂર્યા ખડુ હરિ, જયદેવની સ્ત્રી મુઠ જીવતી કરી,
ભક્તિએ કુંતાધીન હરિ. હો પ્રિય ૦ ૫

વિકૃલ્લ ભક્તિવંત મુકતાબાઇ, જની છાંણે વિકૃલ્લધર્મન ગાઇ,
દલણું દળિયું વિકૃલ્લ રાઇ. હો પ્રિય ૦ ૬

કરમાની ક્ષિપ્રા બહાલ વિચારી, જમીયા જગદીશ્વર ચિરિધારી,
શખરી કૂળ ખાધાં અવધ ખિહારી. હો પ્રિય ૦ ૭

શતરૂપાદેવફતી ને સુનીતી, વિંધ્યા વળી યજ્ઞપત્ની ને ગોપીજનપ્રીતિ,
ભાગવત પુરાણથી દયો પ્રતીતિ. હો પ્રિય ૦ ૮

એવી અજસિત સતી કૃતિને ન્યાળી, સાચું મુખ લેવું મોહને ટાળી.
ગુણવંતી થશે અતિ ભાગ્યશાળી. હો પ્રિય ૦ ૯

જ્ઞાને પ્રેમ જેનો પ્રભુ મું લાગે, તેનાં સર્વ દુઃખ સહેજે ભાગે,
દયો કરજરી એ કૃષ્ણ પાસે માગે. હો પ્રિય ૦ ૧૦

પ્રેમરસયાચના.

ગરબી, પદ ૨૭ મું.

પાઝા પ્રેમરસ પ્રાણજીવન રે, દીન થઇને બચું રે,
મુક્તિમાગીને આપજે જ્ઞાન રે, હું તો નવ રાંચું રે.

રીઝે રાખડી થકી ગરીબ લોક રે, ભોગીને ન ભાવેરે,
 અમો છું રાજના ખાસા ખવાસ, એ મુકિત મન ન આવેરે. ૨
 નિત્ય નિરખીએ શ્રીનટવરરૂપ રે, હોંસ હેયામાંથી રે,
 મન માન્યું મળે સહુ સુખ રે, તે એકતામાં કયાંથી રે. ૩
 દિવ્યરૂપ છો સદા સાકાર રે, આનંદના રાશિરે,
 ખોલે અનુચિત માયિક મુગ્ધ રે, તે નરકનિવાસીરે. ૪
 દુષ્ટ જીવને કહે છે બ્રહ્મ રે, બ્રહ્મ જીવ લેખે રે,
 તે છતે સ્વામીએ સોહાગિણીનું સુખ, એ સ્વપ્ને ન દેખે રે. ૫
 આપ સ્વામી સદા હું દાસ રે, એ નાતો નિભાવો રે,
 રુચે આપને કરો તેવી ટેવ રે, અન્ય રખે ભાવો રે. ૬
 વિના લાલચનું લાલ મને વહાલ રે, અચક્ષિત આપો રે,
 વિષય વાસના પ્રપંચની પ્રીત રે, શ્રીકૃષ્ણ મારી કાપો રે. ૭
 અનન્ય સેવા અખંડ સત્સંગ રે, મનોહર માંગુ રે,
 દયાપ્રીતમજી આપો મને એહ રે, પાથે લળી લાગું રે. ૮

કૃતાર્થતા.

ગરબી, પદ ૨૮

જેના હૃદયમાં અખંડ રસિકરૂપ, તેને કાંઈ નથી કરવું રે,
 પૂર્ણ લીલાસહ રાધા પ્રજા ભૂપ, તેને ખાકી નથી તરવું રે. ૧
 જેને દંઢ આશ્રય શ્રીવલ્લભદેવ. તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 બ્યસન કૃષ્ણ મુખ્ય માનસી સેવ, તેને ખાકી નથી તરવું રે.
 લૌકિકવૈદિક ત્યજી શુદ્ધ શ્રીજી ચરણ, તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 દીનજીવ વિરહતાપ ગિરિધરજી, તેને ખાકી નથી તરવું રે.

ભજન સર્વાત્મા હરિ ગુરુ સંત, તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 દદ પ્રતીતિ ગુણગાન ગોપીકાંત, તેને ખાકી નથી તરવું રે.
 સદા સુમતિ શ્રીકૃષ્ણ નામ જાપ તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 ભકત દાસ દયા જગત અલગ પાપ, તેને ખાકી નથી તરવું રે.
 પ્રપંચ વિસ્મૃતિ મતિ કૃષ્ણાસકત, તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 ત્યાગ તોષ સંગ રંગ કૃષ્ણ ભકત, તેને ખાકી નથી તરવું રે.
 સહજ આત્મસાત કર્યો કૃપાનાથ, તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 ગુરુ ભગવદીયે આલ્યો હસી હાથ, તેને ખાકી નથી તરવું રે.
 આસકત સહજ કૃષ્ણ કૃપાવડે થાય, તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 એનો જીવ પાસે ના મળે ઉપાય, તેને ખાકી નથી તરવું રે.
 સહેજે પ્રીતિ વિશ્વાસ પ્રભુ સંગ, તેને કાંઈ નથી કરવું રે.
 દયાના પ્રીતમનો જેની ઉપર રંગ, તેને ખાકી નથી તરવું રે.

પ્રકટસુખ. ૫૬ ૨૯ શ્રુ.

પ્રકટ મળે સુખ થાય, શ્રીગિરિધર પ્રગટ મળે સુખ થાય;
 અંતર્યામી અખિલમાં છે તેથી, કહેા કોનું દુઃખ જાય. શ્રીગિરિધર.
 તૈલ વિના સ્ફુટ તિલ પૂરેથી, હીપક કેમ પ્રગટાય;
 પ્રકટ પાવક વિના કાષ્ઠને ભેટે, શીપેરે શીત શમાય. શ્રીગિરિધર.
 પૃથ્વી આટે વૃષા ટળે નહિ, અંતર જળ શ્રુતિ ગાય;
 હીવાસળી પાષાણ સ્પર્શથી, કો કહે જવાળા જણાય. શ્રીગિરિધર.
 સુરભિ પેટમાં પય તેમાં વૃત, તેથી પ્રુષ્ઠ ન પામે ગાય;
 ઢોહી મથી માંજણ તાબે, સર્પિં ભક્ષણ સુખ દાય. શ્રીગિરિધર.
 બ્યાપકથી વાતો નવ થાયે, તે વિના જીવ અકળાય;
 રસિયાજન મન રંજન નટવર, દયા પ્રીતમ મજરાય. શ્રીગિરિધર.

ચિંતા-શાળ. પદ ૩૦ મું.

- સુણો સહુ હરિજન, અન્ન વસન ચિંતા રખે હૃદયે રાખો;
નિશદિન નિશ્ચિત થઇ સેવા, શ્રીકૃષ્ણ નામ નિત્ય બાખો. ટેક. ૧
- વિશ્વંકર શ્રી પતિ ગિરદ સદા, જગ પોપણુ જેને જેમ જઠાતઠા;
તે નિજજન નહિ ભૂલેજ કદા. સુણો સહુ. ૨
- વણુ ઉષમ અજગર આહાર મળે, નિત્ય સાઠર સઠરખેાર ગળે;
તદપિ મન સંદેહ શે' ન ટળે. સુણો સહુ. ૩
- ગિરિ શિખર વૃક્ષ જે સદા હયાં, હરિવિણુ ત્યાં સિંચન ઠોણે ઠયાં,
મૂકે વાડી વિટપ જન પોખ્યાં ઠયાં. સુણો સહુ. ૪
- જે સમય ન ઉતરતું અન્ન ત્રીવા, ત્યારે ઉદય ઠયું' સ્તન પય ખીવા;
આજ મુગ્ધ પણે ખેઠા ખીહીવા. સુણો સહુ. ૫
- પ્રારબ્ધે આમંત્રણુ હીધું, જીવિત લગી નિજ નિજનું લીધું;
એમ સમજી ભજન એધએ કીધું. સુણો સહુ. ૬
- પેહેલી સુતણી રચી પછી અંસુ ઠરી, ધયું' નામ સત્ય ભવભરણુ હરિ;
બળવણુ પણુ એસે શીદ ધરી. સુણો સહુ. ૭
- મુખ મેરીઅજબગુણ રટણુ ઠરે; પુચ્છ પાણી પીએ ને પગે ચારે ચરે;
જુલિ ઠરી હરિજન દુઃખ હરે. સુણો સહુ. ૮
- પંથે સ્વાતિ જળ ચાતક વિશ્વાસે, ભગવંત ભરોંસાથી પાસે;
વણુ પ્રતીતિ અયું' રહે ઉર નાસે. સુણો સહુ. ૯
- પડી સુદઢ પ્રતીતિ દયા પ્રીતમ તણી, બણે સર્વ સાધન આખ્યાં તેથી બણી;
તેને બ્રહ્મે સંત સહુ મુકુંટ મણિ. સુણો સહુ. ૧૦

યાચના પદ ૩૨ મું. રાગ મોરઠ.

ચિત્ત મારૂં ચોરો રે વ્રજરાજ; હું તો ખીજું કાંઈએ ન મારું મહારાજ.
એવી રીતે ચોરો જે કયલુંએ ના જાય, જર થકી તુજમાં અધિક લોભાય
છૂટવાનો ના રહે એકે ઉપાય ૧. તરુકર ઉપર કોષને ન પ્યાર,
દેખી મુખ દંડનો ઉપજો વિચાર; હું તો મારા પ્રાણુ કરૂં બલહાર. ૨.
માર્ગું નહિ ચકવર્તિપદ સ્વર્ગ, માર્ગું નહિ યોગસિદ્ધિ અપવર્ગ;
માર્ગું નહિ બ્રહ્મસદન પદ ભર્ગ ૩. અલખેલાળ પૂરોને મનડાની આશ.
નિજ બળે રાખો પોતાની પાસ; દાસી કરી એ દયાનો અભિલાષ. ૪.

પદ ૩૨ મું.

હરિ સેવા હરિ સેવા, માર્ગું હરિ સેવા હરિ સેવા;
મુને દો દેવાધિદેવા માં ૮૬.
ધણ લોક તથા પરલોક, રહે એનો એ એકવા;
ધર્મ અર્થ ને કામ મોક્ષ, તેથી નહિ લેવાદેવા. માં ૧
સ્થે ન તમને જહ પદાર્થ, મુને હજો વિષ જેવા;
તમને પ્રિય જે તે સહેજે, હુંથી બનજો તતખેવા. માં ૨
અવર માર્ગું નિજ સંગી સંગત, જયહાં ભક્તિરસ મેવા;
દયા દયાને એજ કરો, મન નિશ્રીજ તમપદ રહેવા. માં ૩

પદ ૩૩ મું.

અધરો દિવસ એક આવશે, અલખેલા શ્રીજ;
ત્યહાં શુધ લેજો મહારી, અલખેલા શ્રીજ. ૮૬.
તે વેળા સગાં વહાલાં સહુ રહેશે અળખાં;
જ્યારે જમના કિંકર ઝપટાવશે, અલખેલા શ્રીજ. ત્યહાં ૧

અવસરે આવી કર સાહસો નહીં કૃષ્ણજી તો;
 દુરમનનો દાવો ફાવશે, અલખેલા શ્રીજી. ત્યહાં ૨
 દોષ દેખી બે દીનાનાથ આસરશે તો;
 તે સમે કોણ છોડવશે, અલખેલા શ્રીજી. ત્યહાં ૩
 કુપુત્ર ઠેરા અવગુણ ઢાંકે શોભા પિતાની;
 મકાશે પોતાને લખવશે, અલખેલા શ્રીજી. ત્યહાં ૪
 જીવો તેવો પશુ-દયો કહાબ્યો તમારો મુલુ;
 તમવિના કોણ નિભાવશે, અલખેલા શ્રીજી. ત્યહાં ૫

કહેણી રહેણી. પદ ૩૪ મું.

શ્યામ સેવીએ જે ગોવિંદ માધવ, કોરી કથનીથી શું થાય. શ્યામ ટેક
 વિપતજી પમાણ કરે કોઈ, કહે ના મરાય;
 તેલ છોટું ઘૂત મોટું કહે, પિંડ પુષ્ટિ ના પમાય. શ્યામ ૧
 ત્યહાં લગી લાભ શો મોહોટી મીઠી વસ્તુ મુખે ગાય;
 ગુણ ને સ્વાદ તો ત્યારે પામે, બ્યારે ખણસે ખાય. શ્યામ ૨
 સહુ કોને શીખામણ દે ને, આપ ચાલે અન્યાય.
 શિષ્યને સ્ત્રીનો દોષ ખતાવે, પોતે લાગે પાય. શ્યામ ૩
 લખી અંજારા દારૂમાં આપે, કેમ ન લાગે લહાય;
 કહેણી તેવી દયા રહેણી મળે નહીં, કેમ રીઝે વજરાય. શ્યામ ૪

વિરહાગ્નિ પદ ૩૫ મું—રાગ સોરઠ.

તે' તો ઘટઘટમાં ઘર ઠાપું, વાલમ વરણાગીયારે,
 કાળજી કોરણ કંદર્પનાં શર વાગિયારે, તે' તો. ટેક
 રોમરેત્ર રસિયો તું વસિયો, લવવૈભવ સહેજ તું ખસિયો,
 વિરહના અંજારા અંગે જાગિયાં રે. તે' તો ઘટઘટ ૧

માતપિતા મૈયર સંતાપે, સાસરિયાં અતિ આરત આપે,
 દુર્જન દુશ્મન સહુકે પૂઠે લાગીયારે. તેં તો ઘટઘટ. ૨
 કહાન કટાક્ષ કરી તું ભાળે, તેમાંનું કંઈ નહિ હસિરાળે
 તેસાચું સમજી પીડે દોષ અભાગિયારે. તેં તો ઘટઘટ. ૩
 દયાપ્રીતમ પ્રીત કરી ન ફાવી, વણ વેપારે જોખમ આવી.
 કહ્યું ના માને પ્રાણ થયા અનુરાગીયારે. તેં તો ઘટઘટ. ૪

૭૨-અભિલાષા.

પદ ૩૬ મું.

દર્શન ઘોનીરે દાસને, મારા ગુણનિધિ ગિરિધરલાલ;
 નાથ નિવારેરે ત્રાસને, આપો આપ ઉપર અતિવાહાલ. ૬૨૦ ૧
 શ્રીનટવરનંદનરે નંદના, ભાવે મુને મદનમનોહર રૂપ;
 ચિત્ત ના ચોટેરે માહરું, અનુભવ વ્યાપક બ્રહ્મ અનૂપ. ૬૨૦ ૨
 જપે નહી અજપારે જપને, ન ગમે સુણવો અનહદ નાદ;
 યજ્ઞ સમાધિરે ના ગમે, ન ગમે સ્વર્ગ મુક્તિના સ્વાદ. ૬૨૦ ૩
 અન્ય ઉપાસનરે ના ગમે, વિના એક પૂર્ણ પુરુષોત્તમ;
 ફીકાં લાગેરે સાધન સહુ, પડી મુને પ્રેમ ભક્તિમાં ગમ. ૬૨૦ ૪
 (મુને) શ્રીવલ્લભસુતરે ગુરુ ગમ્યા, સહુ વિધિ શ્રીકૃષ્ણજી સમાન.
 જીવનાં સાધનરે ના જીવે, વહાલો નિજબલે કરે નિજનંદદાન. ૬૨૦ ૫
 સર્વ તપાસ્યુંરે ફરીફરી, કિંચિત કયહું ના દીઠો સાર;
 સુખ એક દીકુંરે સર્વથી, સેવા સ્મરણ નંદકુમાર. ૬૨૦ ૬
 શ્રી મહાપ્રભુનીરે કહાનીથી, મુજપર રીઝો રાધાનાથ;
 સમૂળ અવિષારે તો ટળે, હરિજી આલો જો મુજ હાથ. ૬૨૦ ૭
 શ્રી વૃંદાવનનીરે કુંજમાં, જયહાં કરે જીવહાકિશોર વિલાસ;
 દાસ દયાનીરે વિનતિ, (મુને) દાસી કરી ગણો નિજપાસ. ૬૨૦ ૮

હીંદી પદો.

રાગ ભેરવી. પદ ૧ છં.

- હમ સાકાર ઉપાસી વે, સખ ગોકુલકે ખાસી વે. ટેક.
- ઉધૌ તુમ અદ્વૈત બ્રહ્મ કહેા, નિરાકાર ગુનહીને
ત્રેભીજનકો પંથ નહીં, હમ શુષ્કજ્ઞાની તુમ ચિન્હે. હમ. ૧
- મીલવો અરસપરસ ભલ કહિએ, હિલમિલ ખાની ખિચારા;
મુદે નૈનાં મૃતક ખરાખર, હિદાસીન ક્યાન તુમારા. હમ. ૨
- લલિત ત્રિભંગી છેલ કાંકડે, નટવર નાથ હમારે;
નિર્ગુન બ્રહ્મ સો ધામહે ઉનકા, સમુજત સમજનવારે. હમ. ૩
- બ્રહ્મરૂપકોં છવ કહત બયોં, છવ બ્રહ્મ કહરાવેં.
એસો જ્ઞાન ખસત બઠે હિય, કબુ કહ્યાન નહિ પાવેં. હમ. ૪
- જગત્પીકું રૂપ નહિં તો, જગકું કહતોં આયા;
કારન જૈસા કારજ હોવે. ન્યાયસાએમેં ગાયા; હમ. ૫
- નિરાકાર કહે દૂરનિવાસી, નિકટી અવયવ દેખે;
તેએમય રવિ જગત કહત પરિ, અરુન રૂપકોં પેખે. હમ. ૬
- રૂપ ખિના કર્તૃત્વ બને નહિં, દિગ્વરૂપ શ્રિતિ ગાયા;
કરમુખખિન કયોં ખાંસી ખબખ, પાવખિન કયોં ખનધાયા. હમ. ૭
- તુમ બે બૂદે નહીં બ્રહ્મતેં, તો કેા બ્રહ્માનંદ ભોમી;
ભોગ્ય ભોગતા નહિ તુમરે મન, તખ બેઝી કયા રોખી. હમ. ૮
- ઐશ્વર્યાદિ ખટ ગુન સંયુત નિર્ગુન કૈસે કહિયેં.
અબ ત્રિગુનપરશુદ્ધ સત્ત્વ હરિ, નિરખત સખ સુખ લહિયેં. હમ. ૯
- ભકતનેત્ર ભૂષણ શ્રીમદ્, રાધાવર કુંજખિહારી;
દાસ ક્યાહે પ્રાનજીવનધન શ્રી ગોવર્ધનધારી. હમ. ૧૦

૫૬-૨. રેખતો.

સુનિયે જી હરિ હજરત કે ખદેકી અરજ હે,
 ખોદલ હુધ સખ શાહી સાહેબકી કયા મરજ હે. સુનિયે. ટેક.
 જિસ કામકું ભેજયા સો કુંઠ ભી નહિ કીયા,
 મેં કયા કરું અકેલા કીસીનેં ન તન દીયા. સુનિયે. ૧
 મનાજી સુખેદાર સો દુરમનકું જા મીલા,
 ઉમરાવ દસોં થે સો ઉસકી સંજમેં ચલા. સુનિયે. ૨
 માના નહીં કિસીનેં એક હુકમ હમારા,
 દગાખાજ હુધ ફોજ કિયા કામ નકારા, સુનિયે. ૩
 બેરા મેવાસીકા હૈ કહોગે જી ના કહા,
 લટે બતહૈં પેં શાન તોસાખાનમેં રહા, સુનિયે. ૪
 કહે સુજખ દામ ન દરખાર બચગે,
 ગુનાહગારીમેં ગુલામ ખહોત માર ખાયગે, સુનિયે. ૫
 દો ખાતકા રુકકા લિખકેં મનાજી ફિરાવના,
 નહિ તો હજૂર કદમ મેં દયાકું છુલાવના, સુનિયે. ૬

૫૬ ૩ જી.

હરદમ કૃષ્ણ કહે શ્રીકૃષ્ણ કહે તું જખાં મેરી,
 ચેહી મતલબ કે ખાતર કરતા હું ખુશામદ તેરી.
 દહીં ઓર દૂધ સફર હેતા હું હરવખત તુઝે,
 તોભી હરરોજ હરિનામ ન સુનાતી મુઝે.
 કરે ગુનગાન ગોવિંદકા તો સુખ પરી વે બલા,
 નહીં તો મૈં એંચ નીકાલ્યાં, કયા સુખડુઆમ ખલા.
 ખોધ જીંદગાની સારી, સોધ ગુનાહડુમાફતિરા,
 દયાપ્રીતમ નામ ભલે મત આખર વખત મેરા.

આશીર્વાદ-સાગ દેખતો.

ચિરંજીવો સુખી રહો તુમ સકલ હરિ જન,
આનંદ મંજલ અખંડ હરિમે રહો મન. ચિરંજીવો ૧

અકિત પ્રેમ આસકિત વ્યસન શ્રીગણેશ,
કુલે અવધીય જાન સદા દુઃખ ઠહા ન ઠહોશ. ચિરંજીવો ૨

કરમ કાલ માયા ભય જનમ મરન બધો,
શુભ નિઃશ્ચય મતલ મન કુપય કલુ ન ધાવો. ચિરંજીવો ૩

સદ્ગુણ સત્સંગ સદા રહો પૂરન કામ,
મોડી આશીસ દેત દાસ દયાશામ. ચિરંજીવો ૪

શ્રીપુષ્ટિમાર્ગીય બાલશિક્ષામાળા.

તદન નવીજ પદ્ધતિ જપર, નીતિનાં તત્ત્વોથી અરપર
અને ધાર્મિક જ્ઞાનનાથી છલકાતી, વૈષ્ણવ બાલકો માટેની ધાર્મિક
જ્ઞાનમાળા થોડાજ સમયમાં પ્રકટ થશે.

આકલુ' તો કરજો—અક્ષય' પા. લીધા પછી એક પુષ્ટિ-
માર્ગીય વૈષ્ણવ થોડામાં થોડો નિયમ દેવા થોડવે તોના આજે-
કાલ વિતાર આમાં છે. વહેલું જાણવું, પ્રજ્ઞામાર્ગના, વનસ્પતિનું
દેવધાનનું, દેવદાસી, બાચામ, માકના પીવાથી મલી ખરાબી
વગેરે સમજાવવા લાયક થતા આમાં છે. કુટક નકલનો ૧ આનો.
૧૦૦ ના આકાશર રૂપીયા.

આચાર્યશ્રીમદ્ભગવાદગીતાના અનુવાદ તાત્પર્ય
શ્રીમદ્ભગવાદ ગીતાના અનુવાદ તાત્પર્ય
અદિતીય ભાસિકે.

શ્રીમદ્ભગવાદ ગીતા

થોડાજ સમયમાં બહાર પડશે.

વાર્ષિક લવાજમ (ટપાલ ખર્ચ સાથે) માત્ર બે રૂપીય
શુદ્ધદેવ વેદાંતના તત્ત્વો સરલ અને અસરકારક ભાષા
અનુવાદ હોય, ઉત્તમોત્તમ રહસ્યથી ભરપૂર સામ્રદાયિક સંસ્કૃત
અંવરતોનું સ્વરૂપ સરલ ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદની મરજી થતી
હોય, એકેએકથી અભ્યાસ સર કરીને તે ઠેક મહાન શિક્ષા
મળે. સુધી પહોંચવાની ઇચ્છા હોય, શ્રીમદ્ભગવાદ
શ્રીહરિસાચમહાપ્રભુ આદિ મહાનુભાવોનો વચનામૃતોનું પાન કર
તાવતી રહ્યા હો તો એકદમ આ ભાસિકેના માલકે અને કદે
ભાસિકેમાં એક મુંઠર સામ્રદાયિક પાઠો આવશે. દુકંમાં આ
ભાસિકે સામ્રદાયમાં પહેલું છે એમ સમજી લેશો.

તાંત્રી અને પ્રકાશક—વસંતરામ હરિદાસ શાસ્ત્રી

૨૦૫૨, તામરેતોળી પાલ-અમદાવાદ

ધી ગુજરાત પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં આદિ મહાનુભાવ અનુવાદો બાબતે કે. પાલક
અમદાવાદ અને ગુજરાત હરિદાસ શાસ્ત્રી પ્રકાશકો છે. ૨૦૫૨
સાલના પહેલાં પાલ-અમદાવાદ.

